

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (drugo vijeće)

15. prosinca 2022.*

„Žalba – Javna služba – Ugovorno osoblje – Mirovina – Pravilnik o osoblju za dužnosnike Europske unije – Reforma iz 2014. godine – Uredba (EU, Euratom) br. 1023/2013 – Prilog XIII. tom pravilniku – Članak 21. drugi stavak i članak 22. stavak 1. drugi podstavak – Prijelazne odredbe koje se odnose na godišnju stopu stjecanja mirovinskih prava i dob za stjecanje prava na odlazak u mirovinu – Uvjeti zaposlenja ostalih službenika Europske unije – Prilog – Članak 1. stavak 1. – Analogna primjena tih prijelaznih odredbi na druge službenike zaposlene 31. prosinca 2013. – Potpisivanje novog ugovora u svojstvu člana ugovornog osoblja – Akt kojim je osoba oštećena – Djelotvorna sudska zaštita”

U predmetu C-366/21 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesene 9. lipnja 2021.,

Maxime Picard, sa stalnom adresom u Hettange-Grandeu (Francuska), kojeg zastupa S. Orlandi, *avocat*,

žalitelj,

a druga stranka postupka je:

Europska komisija, koju zastupaju G. Gattinara i B. Mongin, u svojstvu agenata,

tuženik u prvostupanjskom postupku,

SUD (drugo vijeće),

u sastavu: A. Prechal, predsjednica vijeća, M. L. Arastey Sahún (izvjestiteljica), F. Biltgen, N. Wahl i J. Passer, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Pikamäe,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 14. srpnja 2022.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: francuski

Presudu

- 1 Svojom žalbom Maxime Picard traži ukidanje presude Općeg suda Europske unije od 24. ožujka 2021., Picard/Komisija (T-769/16, EU:T:2021:153), kako je ispravljena rješenjem od 16. travnja 2021., Picard/Komisija (T-769/16, EU:T:2021:200) (u daljnjem tekstu: pobijana presuda), kojom je Opći sud odbio njegovu tužbu za poništenje, s jedne strane, odgovora voditelja sektora „Mirovine” Ureda za upravljanje materijalnim pravima i njihovu isplatu (PMO) Europske komisije od 4. siječnja 2016. (u daljnjem tekstu: odgovor od 4. siječnja 2016.) i, s druge strane, prema potrebi, odluke direktora Uprave E Glavne uprave za ljudske resurse Komisije (u daljnjem tekstu: GU „Ljudski resursi”) od 25. srpnja 2016. kojom je odbijena žaliteljeva žalba od 4. travnja 2016. podnesena protiv odgovora od 4. siječnja 2016. (u daljnjem tekstu: odluka o odbijanju od 25. srpnja 2016.).

Pravni okvir

Pravilnik o osoblju

- 2 Pravilnik o osoblju za dužnosnike Europske unije, kako je izmijenjen Uredbom (EU, Euratom) br. 1023/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. (SL 2013., L 287, str. 15.) (u daljnjem tekstu: Pravilnik o osoblju), sadržava glavu V., naslovljenu „Prihodi i socijalna sigurnost dužnosnika”, u čijem se poglavlju 3., naslovljenom „Mirovine i naknada za invalidnost”, nalaze članci 77. do 84. Pravilnika o osoblju.
- 3 Članak 77. prvi, drugi i peti stavak Pravilnika o osoblju propisuje:
„Dužnosnik koji je navršio najmanje deset godina staža u službi ima pravo na starosnu mirovinu. [...]
Najviša starosna mirovina iznosi 70 % zadnje osnovne plaće u razredu u koji je dužnosnik bio razvrstan najmanje godinu dana. Za svaku godinu staža u skladu s člankom 3. Priloga VIII. dužnosniku se isplaćuje 1,80 % te zadnje osnovne plaće.
[...]
Dob za stjecanje prava na odlazak u mirovinu je 66 godina.”
- 4 U skladu s člankom 83. stavcima 1. i 2. Pravilnika o osoblju:
„1. Davanja isplaćena u okviru ovog mirovinskog sustava terete proračun Unije. Države članice zajednički jamče isplatu tih davanja u skladu s ljestvicom utvrđenom za financiranje tih rashoda.
2. Dužnosnici doprinose jednu trećinu troškova tog mirovinskog osiguranja. [...] Doprinos se svaki mjesec odbija od dužnosnikove plaće. [...]”
- 5 Glava VII. Pravilnika o osoblju nosi naslov „Pravni lijekovi”. Obuhvaća članke 90. do 91.a Pravilnika o osoblju.
- 6 U članku 90. stavku 2. Pravilnika o osoblju navodi se:
„Svaka osoba na koju se primjenjuje ovaj Pravilnik o osoblju može tijelu za imenovanje [(AIPN)] podnijeti žalbu protiv akta kojim je oštećena [...]”

- 7 U članku 91. stavku 1. Pravilnika o osoblju navodi se:
- „Sud Europske unije nadležan je u svim sporovima između Unije i svake osobe na koju se ovaj Pravilnik o osoblju primjenjuje, koji se odnose na zakonitost akta kojim je dotična osoba oštećena u smislu članka 90. stavka 2. [...]”
- 8 Članak 21. drugi stavak Priloga XIII. Pravilniku o osoblju, naslovljenog „Prijelazne mjere koje se primjenjuju na dužnosnike Unije”, glasi kako slijedi:
- „Dužnosnici koji su stupili u službu u razdoblju od 1. svibnja 2004. do 31. prosinca 2013. imaju pravo na 1,9 % svoje plaće iz [članka 77. drugog stavka druge rečenice Pravilnika o osoblju] za svaku godinu mirovinskog staža izračunanog u skladu s člankom 3. Priloga VIII.”
- 9 Člankom 22. stavkom 1. drugim podstavkom tog priloga XIII. predviđeno je:
- „Dužnosnici koji 1. svibnja 2014. imaju 35 ili više godina i koji su stupili u službu prije 1. siječnja 2014. imaju pravo na starosnu mirovinu u dobi prikazanoj u sljedećoj tablici [...]”
- 10 Što se tiče dužnosnika koji 1. svibnja 2014. imaju 35 godina, u tablici iz prethodne točke utvrđuje se dob za stjecanje prava na odlazak u mirovinu na 64 godine i 8 mjeseci.

Uvjeti zaposlenja ostalih službenika

- 11 Članak 8. prvi stavak Uvjeta zaposlenja ostalih službenika Europske unije, kako je izmijenjen Uredbom br. 1023/2013 (u daljnjem tekstu: Uvjeti zaposlenja) predviđa:
- „Privremeno osoblje [...] može se zaposliti na određeno ili neodređeno vrijeme. Ugovori osoblja koje je zaposleno na određeno vrijeme samo se jednom mogu produžiti na određeno vrijeme. Svako je sljedeće produženje na neodređeno vrijeme.”
- 12 U članku 39. stavku 1. Uvjeta zaposlenja navodi se:
- „Pri odlasku iz službe [član privremenog osoblja] ima pravo na starosnu mirovinu, prijenos aktuarske protuvrijednosti ili otpremninu u skladu s poglavljem 3. glave V. Pravilnika o osoblju i Prilog[om] VIII. Pravilniku o osoblju. [...]”
- 13 Članak 86. stavak 2. Uvjeta zaposlenja propisuje:
- „Ako se član ugovornog osoblja [...] premješta na novo radno mjesto unutar iste funkcijske skupine, ne smije se razvrstati u niži razred ni na niži stupanj u odnosu na prijašnje radno mjesto.
- Ako se član takvog ugovornog osoblja premješta u višu funkcijsku skupinu, on se razvrstava u razred i na stupanj u kojima su mu primici od rada barem jednaki onima koja je primao na temelju prethodnog ugovora.
- [...]”
- 14 Članak 109. stavak 1. Uvjeta zaposlenja propisuje:
- „Pri odlasku iz službe ugovorno osoblje ima pravo na starosnu mirovinu, prijenos aktuarske protuvrijednosti ili otpremninu u skladu s poglavljem 3. glave V. Pravilnika o osoblju i Prilog[om] VIII. Pravilniku o osoblju. [...]”

15 Člankom 117. Uvjeta zaposlenja predviđa se:

„Odredbe glave VII. Pravilnika o osoblju, koje se odnose na pravne lijekove, analogno se primjenjuju.”

16 Člankom 1. stavkom 1. drugom rečenicom Priloga Uvjetima zaposlenja, naslovljenog „Prijelazne mjere koje se primjenjuju na osoblje obuhvaćeno [Uvjetima zaposlenja]”, predviđa se, među ostalim, da se članak 21. i članak 22., osim njegova stavka 4., iz Priloga XIII. Pravilniku o osoblju „primjenjuju [...] analogno na privremeno osoblje zaposleno 31. prosinca 2013.”

Uredba br. 1023/2013

17 Uvodna izjava 29. Uredbe br. 1023/2013 glasi:

„Trebalo bi utvrditi prijelazne aranžmane kojima će se omogućiti da se nova pravila i mjere primjenjuju postupno, istodobno poštujući stečena prava i legitimna očekivanja osoblja zaposlenog prije stupanja na snagu tih izmjena Pravilnika o osoblju.”

18 U članku 3. Uredbe br. 1023/2013 predviđa se:

„1. Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

2. Primjenjuje se od 1. siječnja 2014., osim članka 1. točke 44. i članka 1. točke 73. podtočke (d) koji se primjenjuju od dana stupanja na snagu ove Uredbe.”

Okolnosti spora

19 Okolnosti spora opisane su u točkama 1. do 25. pobijane presude i mogu se sažeti kako slijedi.

20 Žalitelj je zaposlen u Komisiji u svojstvu člana ugovornog osoblja.

21 Dana 10. lipnja 2008. Komisija je žalitelja zaposlila kao člana ugovornog osoblja u odjelu 5. PMO-a, s učinkom od 1. srpnja 2008. (u daljnjem tekstu: ugovor iz 2008.). Žalitelj je prilikom tog zapošljavanja razvrstan u prvu funkcijsku skupinu. Ugovor iz 2008. u tri je navrata obnovljen na određeno vrijeme, a odlukom od 3. svibnja 2011. na neodređeno vrijeme.

22 GU „Ljudski resursi” predložio je 16. svibnja 2014. žalitelju novi ugovor u svojstvu člana ugovornog osoblja, koji je on potpisao istog dana (u daljnjem tekstu: ugovor od 16. svibnja 2014.). Taj ugovor na neodređeno vrijeme stupio je na snagu 1. lipnja 2014. te je žalitelj razvrstan u drugu funkcijsku skupinu.

23 Pravilnik o osoblju i Uvjeti zaposlenja u međuvremenu su izmijenjeni Uredbom br. 1023/2013 koja se, kad je riječ o relevantnim odredbama u ovom predmetu, primjenjuje od 1. siječnja 2014. (u daljnjem tekstu: reforma iz 2014.).

24 Nakon reforme iz 2014., članak 77. drugi stavak Pravilnika o osoblju, koji se primjenjuje na ugovorno osoblje na temelju članka 109. stavka 1. Uvjeta zaposlenja, definira novu godišnju stopu stjecanja mirovinskih prava od 1,8 %, koja je nepovoljnija od prethodne stope od 1,9 %. Usto, člankom 77. petim stavkom dob za stjecanje prava na odlazak u mirovinu određuje se na 66 godina, za razliku od prijašnje 63 godine života.

- 25 Međutim, u Prilogu XIII. Pravilniku o osoblju predviđen je prijelazni sustav. Tako dužnosnik koji je stupio u službu u razdoblju od 1. svibnja 2004. do 31. prosinca 2013. i dalje ima pravo na godišnju stopu stjecanja mirovinskih prava od 1,9 %. Usto, dužnosnik koji 1. svibnja 2014. ima 35 godina i koji je stupio u službu prije 1. siječnja 2014. ima pravo na starosnu mirovinu u dobi od 64 godine i 8 mjeseci. Naposljetku, člankom 1. stavkom 1. Priloga Uvjetima zaposlenja predviđa se da se taj prijelazni sustav primjenjuje analogno na druge službenike zaposlene 31. prosinca 2013.
- 26 Žalitelj je porukom elektroničke pošte od 4. siječnja 2016., imajući dvojbe u pogledu posljedica koje bi reforma iz 2014. mogla imati na njegov položaj nakon potpisivanja ugovora od 16. svibnja 2014., zatražio objašnjenja od voditelja sektora „Mirovine” PMO-a.
- 27 Voditelj je svojim odgovorom od 4. siječnja 2016. obavijestio žalitelja o tome da su se njegova mirovinska prava promijenila zbog promjene ugovora i da su se stoga, u odnosu na njega, redovna dob za odlazak u mirovinu i godišnja stopa stjecanja mirovinskih prava promijenile na 66 godina odnosno 1,8 % od 1. lipnja 2014.
- 28 Žalitelj je 4. travnja 2016. podnio žalbu na temelju članka 90. stavka 2. Pravilnika o osoblju protiv odgovora od 4. siječnja 2016.
- 29 Odlukom o odbijanju od 25. srpnja 2016. direktor Uprave E GU-a „Ljudski resursi” u svojstvu tijela ovlaštenog za sklapanje ugovora o radu (TOSUR) u prvom je redu odbacio navedenu žalbu kao nedopuštenu zbog nepostojanja akta kojim je osoba oštećena i, podredno, odbio je kao neosnovanu.

Postupak pred Općim sudom i pobijana presuda

- 30 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 7. studenoga 2016. žalitelj je pokrenuo postupak za poništenje odgovora od 4. siječnja 2016. i, u mjeri u kojoj je to potrebno, odluke o odbijanju od 25. srpnja 2016.
- 31 Zasebnim aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 6. veljače 2017. Komisija je istaknula prigovor nedopuštenosti koji se temelji na nepostojanju akta kojim je osoba oštećena u smislu članka 91. Pravilnika o osoblju.
- 32 Odlukom od 12. listopada 2017. predsjednik trećeg vijeća Općeg suda odlučio je prekinuti postupak u predmetu T-769/16, Picard/Komisija dok odluka kojom se okončava postupak u predmetu T-128/17, Torné/Komisija ne postane pravomoćna.
- 33 Nakon objave presude od 14. prosinca 2018., Torné/Komisija (T-128/17, EU:T:2018:969), i s obzirom na to da protiv nje nije podnesena žalba, nastavljen je postupak u predmetu T-769/16, Picard/Komisija i stranke su podnijele svoja očitovanja o posljedicama navedene presude na ovaj predmet.
- 34 Rješenjem od 13. svibnja 2019. Opći sud odgodio je odlučivanje o prigovoru nedopuštenosti koji je istaknula Komisija te je odredio da će se o troškovima odlučiti naknadno.
- 35 Opći sud je u pobijanoj presudi odlučio najprije ispitati tužbeni razlog koji je istaknuo žalitelj a da prethodno nije odlučio o tom prigovoru nedopuštenosti, smatrajući da je tužba u svakom slučaju neosnovana.

- 36 U tom pogledu, Sud je presudio da je Komisija pravilno smatrala da je ugovor od 16. svibnja 2014. imao za posljedicu to da se na žalitelja ne mogu primijeniti prijelazne odredbe predviđene člancima 21. i 22. Priloga XIII. Pravilniku o osoblju, koje se odnose na godišnju stopu stjecanja mirovinskih prava i dob za stjecanje prava na odlazak u mirovinu.
- 37 Najprije, u točkama 65. do 83. pobijane presude, Opći sud protumačio je članak 1. stavak 1. Priloga Uvjetima zaposlenja, u dijelu u kojem se njime određuje da se prijelazne odredbe „primjenjuju [...] analogno na druge službenike zaposlene 31. prosinca 2013.“.
- 38 Opći sud je zaključio, među ostalim, da iz teksta tog članka 1. stavka 1. proizlazi da se članci 21. i 22. primjenjuju na službenike obuhvaćene Uvjetima zaposlenja u mjeri u kojoj je moguće utvrditi analogiju između potonjih službenika i dužnosnika, uzimajući u obzir obilježja svojstvena svakoj od tih kategorija osoblja. Nakon što je ispitao ta obilježja, Opći sud je istaknuo da, iako dužnosnik stupa u službu uprave Unije – i ostaje u njoj – na temelju akta o imenovanju koji ostaje nepromijenjen tijekom cijele njegove karijere, član ugovornog osoblja stupa u službu i ostaje u njoj na temelju ugovora dok taj ugovor proizvodi svoje učinke.
- 39 S obzirom na ta razmatranja Opći sud je protumačio zahtjev da su službenici „zaposlen[i] 31. prosinca 2013.“ u smislu članka 1. stavka 1. Priloga Uvjetima zaposlenja.
- 40 U točki 81. pobijane presude Opći sud je presudio da pojam „analogno“ iz te odredbe pretpostavlja da se službenici nalaze u položaju koji je analogan onom dužnosnika. Prema mišljenju Općeg suda, ta situacija može postojati samo u slučaju da član osoblja nije potpisao novi ugovor koji podrazumijeva početak novog radnog odnosa s upravom Unije. U tom pogledu, pozivajući se na točku 40. presude od 16. rujna 2015., EMA/Drakeford (T-231/14 P, EU:T:2015:639), Opći sud podsjetio je na to da je već presuđeno da radni odnos između člana osoblja i uprave Unije može ostati nepromijenjen, čak i nakon potpisivanja novog ugovora koji je formalno različit od prvotnog ugovora, pod uvjetom da novi ugovor ne mijenja bitno dužnosti člana osoblja, osobito njegovu funkcijsku skupinu, na način koji bi doveo u pitanje funkcionalni kontinuitet njegova radnog odnosa s upravom Unije.
- 41 Opći sud je iz toga zaključio da se članci 21. i 22. Priloga XIII. Pravilniku o osoblju primjenjuju samo na druge službenike zaposlene 31. prosinca 2013. koji nakon tog datuma ostaju u službi na temelju ugovora dok se njihov položaj ne ispita u svrhu izračuna mirovinskih prava.
- 42 Nadalje, Opći sud je u točkama 85. do 93. pobijane presude analizirao žaliteljevu situaciju s obzirom na to tumačenje članka 1. stavka 1. Priloga Uvjetima zaposlenja. Konkretno, nakon što je ispitao ugovore koje je žalitelj sklopio s Komisijom kao i obilježja radnih mjesta na kojima je bio zaposlen te utvrdio da je promjena funkcijske skupine dovela u pitanje funkcionalni kontinuitet žaliteljeva radnog odnosa s upravom Unije, Opći sud je presudio da je ugovor od 16. svibnja 2014. doveo do prestanka svih učinaka ugovora iz 2008. na temelju kojeg je žalitelj bio „zaposlen 31. prosinca 2013.“ u smislu te odredbe i, prema tome, do prestanka tog radnog odnosa. Stoga je Opći sud utvrdio da je ugovor od 16. svibnja 2014. doveo do novog stupanja u službu za potrebe primjene navedene odredbe, tako da se na žalitelja nisu mogle primijeniti prijelazne odredbe o godišnjoj stopi stjecanja prava na starosnu mirovinu i dobi za stjecanje prava na odlazak u mirovinu predviđene Prilogom XIII. Pravilniku o osoblju.
- 43 Naposljetku, Opći sud je među ostalim istaknuo da se taj zaključak ne može dovesti u pitanje žaliteljevim argumentom prema kojem novi ugovor ne predstavlja prepreku za primjenu navedenih prijelaznih odredbi jer ne dovodi do prekida u članstvu i uplaćivanju doprinosa u

mirovinski sustav Unije. Prema mišljenju Općeg suda, primjena navedenih odredbi na članove osoblja ne može ovisiti o navodno neprekinutom članstvu u mirovinskom sustavu Unije, nego ovisi o funkcionalnom kontinuitetu navedenog radnog odnosa.

44 Opći sud stoga je odbio tužbu.

Žalbeni zahtjevi stranaka

45 Žalitelj od Suda zahtijeva da:

- ukine pobijanu presudu;
- poništi odgovor od 4. siječnja 2016. i, u mjeri u kojoj je to potrebno, odluku o odbijanju od 25. srpnja 2016., i
- naloži Komisiji snošenje troškova obaju postupaka.

46 Komisija od Suda zahtijeva da:

- odbije žalbu i
- naloži žalitelju snošenje troškova.

O žalbi

Dopuštenost

Argumentacija stranaka

47 Komisija dovodi u pitanje dopuštenost žalbe jer žalitelj precizno ne navodi točke pobijane presude koje osporava, protivno zahtjevu iz članka 169. stavka 2. Poslovnika Suda.

48 Prema mišljenju te institucije, žalitelj ne osporava kao pravno pogrešne ključne točke pobijane presude u kojima je Opći sud dao svoje tumačenje članka 1. stavka 1. Priloga Uvjetima zaposlenja.

49 Osim toga, navedena se institucija poziva na sudsku praksu Suda u skladu s kojom kao očito nedopuštenu treba odbaciti i žalbu koja nema smislenu strukturu, koja se ograničava na tvrdnje opće prirode te koja ne sadržava točne naznake o točkama pobijane odluke koje bi eventualno mogle sadržavati pogreške koje se tiču prava (presuda od 4. listopada 2018., Staelen/Médiateur, C-45/18 P, neobjavljena, EU:C:2018:814, t. 15.).

50 Prema mišljenju Komisije, jedino upućivanje u žalbi na element pobijane presude je ono iz točke 90. te presude, što ne ispunjava zahtjeve preciznosti propisane člankom 169. stavkom 2. Poslovnika.

51 Žalitelj osporava taj argument.

Ocjena Suda

- 52 Iz članka 256. stavka 1. drugog podstavka UFEU-a, članka 58. prvog stavka Statuta Suda Europske unije te članka 168. stavka 1. točke (d) i članka 169. stavka 2. Poslovnika Suda proizlazi da se u žalbi moraju precizno navesti pobijani dijelovi presude čije se ukidanje traži te pravni argumenti koji posebno podupiru taj zahtjev, inače će žalba ili dotični žalbeni razlog biti nedopušteni (presuda od 23. studenoga 2021. Vijeće/Hamas, C-833/19 P, EU:C:2021:950, t. 50. i navedena sudska praksa).
- 53 Navedenim zahtjevima osobito ne odgovara te se mora proglasiti nedopuštenim žalbeni razlog koji nije dovoljno jasno i precizno argumentiran da bi omogućio Sudu izvršavanje kontrole zakonitosti, a osobito ako ključni elementi na kojima se žalbeni razlog temelji ne proizlaze na dovoljno smislen i razumljiv način iz teksta žalbe, koja je u tom pogledu formulirana nejasno i dvoznačno. Sud je također presudio da kao očito nedopuštenu treba odbaciti i žalbu koja nema smislenu strukturu i koja se ograničava na tvrdnje opće prirode te ne sadržava točne naznake o točkama pobijane odluke koje eventualno sadržavaju pogrešku koja se tiče prava (presuda od 10. srpnja 2014., Telefónica i Telefónica de España/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, t. 30. i navedena sudska praksa).
- 54 U ovom slučaju, iz točke 24. i sljedećih točaka žalbe proizlazi da žalitelj prigovara Općem sudu da je počinio pogrešku koja se tiče prava prilikom tumačenja članka 1. stavka 1. Priloga Uvjetima zaposlenja, time što je u točki 81. pobijane presude presudio da se prijelazne odredbe predviđene člancima 21. i 22. Priloga XIII. Pravilniku o osoblju mogu nastaviti primjenjivati na druge službenike samo ako oni ne sklope novi ugovor ili ako formalnim sklapanjem novog ugovora u biti nastavljaju obavljati iste dužnosti. Žalitelj također iznosi razloge zbog kojih smatra da to tumačenje sadržava pogrešku koja se tiče prava.
- 55 Stoga, suprotno onomu što tvrdi Komisija, u žalbi se precizno navodi osporavana točka pobijane presude i u dovoljnoj mjeri iznose razlozi zbog kojih ta točka sadržava pogrešku koja se tiče prava, tako da ta žalba omogućuje Sudu da provede nadzor zakonitosti.
- 56 U tim okolnostima ovu žalbu valja proglasiti dopuštenom.

Jedini žalbeni razlog

Argumentacija stranaka

- 57 U prilog svojoj žalbi žalitelj ističe jedan žalbeni razlog koji se temelji na pogrešci koja se tiče prava koju je Opći sud počinio kada je u točki 81. pobijane presude utvrdio da se prijelazne mjere predviđene u članku 1. stavku 1. Priloga Uvjetima zaposlenja mogu nastaviti primjenjivati na druge službenike samo ako oni ne sklope novi ugovor ili ako, formalnim sklapanjem novog ugovora, u bitnome nastave obavljati iste dužnosti.
- 58 S obzirom na područje mirovinskog sustava i cilj zakonodavca Unije, područje primjene prijelaznih odredbi predviđenih člankom 1. stavkom 1. Priloga Uvjetima zaposlenja nije definirano funkcionalnim kontinuitetom, nego nastavkom članstva i neprekinutom uplatom doprinosa tom sustavu. Stoga, u slučaju uzastopnih ugovora člana ugovornog osoblja bez prekida, on zadržava svoje članstvo u navedenom sustavu i nastavlja kumulirati mirovinska prava.

- 59 Komisija osporava taj jedini žalbeni razlog. Najprije, kad je riječ o točkama 81. i 82. pobijane presude, ističe da žalitelj samo osporava upućivanje Općeg suda na svoju sudsku praksu koja se odnosi na funkcionalni kontinuitet radnog odnosa unatoč potpisivanju novog ugovora, pri čemu se to upućivanje odnosi samo na iznimku – navedenu u posljednjoj rečenici te točke 81. – od pravila prema kojem analogija sa situacijom dužnosnika, u smislu članka 1. stavka 1. Priloga Uvjetima zaposlenja, postoji samo u slučaju kada službenik ostaje u službi na temelju dotadašnjeg ugovora i ne potpisuje novi ugovor o radu. Ta bi iznimka omogućila žalitelju primjenu članaka 21. i 22. Priloga XIII. Pravilniku o osoblju u slučaju da se mogao utvrditi funkcionalni kontinuitet između njegovih različitih ugovora, ali do te primjene konkretno nije došlo.
- 60 Nadalje, Opći sud je članak 1. stavak 1. Priloga Uvjetima zaposlenja protumačio u skladu s tom odredbom, koja se odnosi na traženje „analogije” između dužnosnika i drugih službenika. U tom kontekstu, uzimajući u obzir razliku u prirodi njegova radnog odnosa u odnosu na onu dužnosnikova radnog odnosa, potrebno je, kako bi se utvrdilo je li službenik još uvijek u službi, uzeti u obzir njegov ugovor, a ne nastavak članstva u mirovinskom sustavu.
- 61 Osim toga, presuda od 14. prosinca 2018., Torné/Komisija (T-128/17, EU:T:2018:969) nije relevantna za ovaj predmet s obzirom na to da članak 1. stavak 1. Priloga Uvjetima zaposlenja nije bio predmet te presude jer se ona odnosi na uvjete za primjenjivost članaka 21. i 22. Priloga XIII. Pravilniku o osoblju na dužnosnika. Također nisu osnovana razmatranja u skladu s kojima je Opći sud u navedenoj presudi naveo da samo prekid u članstvu u mirovinskom sustavu Unije može opravdati neprimjenjivost prijelaznih odredbi iz tih članaka 21. i 22. Naime, budući da je Opći sud ustanovio da je tužitelj o kojem je bila riječ u predmetu u kojem je donesena ta presuda bio zaposlen u službi samo na osnovi njegova imenovanja u svojstvu dužnosnika, njegovo članstvo u mirovinskom sustavu Unije samo je posljedica tog utvrđenja.
- 62 Osim toga, prema mišljenju Komisije, Opći sud u pobijanoj presudi nije izjednačio sklapanje novog ugovora s konačnim prestankom dužnosnikovih funkcija. Samo je podsjetio na to da se, za razliku od dužnosnika, činjenica da je član ugovornog osoblja u službi na određeni datum ne može dokazati pukim utvrđenjem postojanja akta o imenovanju.
- 63 U ovom je slučaju Opći sud isključio svaki kontinuitet između ugovora iz 2008. i ugovora od 16. svibnja 2014., nakon vrlo detaljne činjenične provjere svih okolnosti u vezi s kontinuitetom tih ugovora, u točkama 86. do 90. pobijane presude. Međutim, budući da žalitelj nije osporavao te ugovore, ne može se osnovano tvrditi da između ta dva ugovora postoji kontinuitet.
- 64 Naposljetku, članak 86. Uvjeta zaposlenja nije relevantan za tumačenje članka 1. stavka 1. Priloga Uvjetima zaposlenja.

Ocjena Suda

- 65 Valja podsjetiti na to da se, s jedne strane, Prilogom XIII. Pravilniku o osoblju utvrđuju prijelazne odredbe primjenjive na dužnosnike kad je riječ o, među ostalim, mirovinskom sustavu Unije.
- 66 S druge strane, članak 1. stavak 1. druga rečenica Priloga Uvjetima zaposlenja predviđa da se, među ostalim, članak 21. i članak 22., osim njegova stavka 4., iz Priloga XIII. Pravilniku o osoblju, koji sadržava prijelazne odredbe koje se odnose na godišnju stopu stjecanja mirovinskih prava i dob za stjecanje prava na odlazak u mirovinu, „primjenjuju [...] analogno na druge službenike zaposlene 31. prosinca 2013.”

- 67 U točki 81. pobijane presude Opći je sud presudio da pojam „analogno” iz te odredbe pretpostavlja da se članovi osoblja nalaze u situaciji koja je analogna onoj dužnosnika, što je prema njegovu mišljenju isključeno kada je član osoblja potpisao novi ugovor koji podrazumijeva početak novog radnog odnosa s upravom Unije, osim ako taj novi ugovor ne mijenja bitno dužnosti člana osoblja, osobito funkcijsku skupinu, što bi moglo dovesti u pitanje funkcionalni kontinuitet njegova radnog odnosa s tom upravom. Opći sud je polazeći od te pretpostavke ispitao žaliteljevu situaciju i odbio njegovu tužbu.
- 68 Kako bi se utvrdilo je li Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava u tumačenju članka 1. stavka 1. druge rečenice Priloga Uvjetima zaposlenja, osobito valja analizirati pojam „analogno” iz te odredbe.
- 69 U tom pogledu valja naglasiti da iz samog teksta članka 1. stavka 1. druge rečenice Priloga Uvjetima zaposlenja, a osobito iz pojma „analogno” koji se u njemu navodi, proizlazi da je cilj te odredbe jamčiti drugim službenicima koji su bili zaposleni 31. prosinca 2013. primjenu određenih prijelaznih odredbi predviđenih Prilogom XIII. Pravilniku o osoblju, i to unatoč postojećim razlikama između dužnosnika i drugih službenika. S obzirom na navedeno, taj pojam „analogno” sam po sebi ne omogućuje da se među drugim službenicima koji su bili zaposleni 31. prosinca 2013. precizno utvrde oni na koje se moraju primjenjivati predmetne prijelazne mjere, osobito u slučaju naknadne izmjene njihova radnog odnosa s upravom Unije.
- 70 U skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, prilikom tumačenja odredbe prava Unije valja uzeti u obzir ne samo njezin tekst nego i kontekst i ciljeve propisa kojeg je ona dio (presuda od 1. kolovoza 2022., Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, t. 121. i navedena sudska praksa).
- 71 Kad je riječ o, s jedne strane, ciljevima zakonodavca Unije u okviru reforme iz 2014., iz uvodne izjave 29. Uredbe br. 1023/2013 kojom su izmijenjeni Uvjeti zaposlenja kako bi se provela ta reforma proizlazi da bi „[t]rebalo [...] utvrditi prijelazne aranžmane kojima će se omogućiti da se nova pravila i mjere primjenjuju postupno, istodobno poštujući stečena prava i legitimna očekivanja osoblja zaposlenog prije stupanja na snagu tih izmjena Pravilnika o osoblju.”
- 72 Kao što je to Opći sud pravilno istaknuo u točki 67. pobijane presude, među tim prijelaznim odredbama nalaze se ne samo članci 21. i 22. Priloga XIII. Pravilniku o osoblju nego i članak 1. stavak 1. Priloga Uvjetima zaposlenja.
- 73 Stoga, s obzirom na uvodnu izjavu 29. Uredbe br. 1023/2013, valja utvrditi da su navedene prijelazne odredbe utvrđene ne dovodeći u pitanje „legitimna očekivanja” „osoblja zaposlenog” 31. prosinca 2013. Riječ je o širokoj formulaciji koja nadilazi stečena prava u užem smislu i koja se primjenjuje na cjelokupno osoblje Unije, a ne samo na njezine dužnosnike.
- 74 Stoga, kao što je to nezavisni odvjetnik u biti istaknuo u točki 54. svojeg mišljenja, članak 1. stavak 1. Priloga Uvjetima zaposlenja treba tumačiti s obzirom na ciljeve koji se odnose na poštovanje stečenih prava i legitimnih očekivanja drugih službenika Unije koji su bili zaposleni na osnovi ugovora 31. prosinca 2013.
- 75 S druge strane, kad je riječ o kontekstu te odredbe, kao prvo valja primijetiti da iz članka 83. stavka 2. Pravilnika o osoblju proizlazi da dužnosnici doprinose jednu trećinu troškova financiranja mirovinskog osiguranja, pri čemu taj doprinos iznosi određeni postotak od osnovne plaće (presuda od 10. svibnja 2017. de Lobkowicz, C-690/15, EU:C:2017:355, t. 43.). Svi

dužnosnici koji primaju plaću ili naknadu na teret Unije, a koji još nisu umirovljeni, moraju doprinosti mirovinskom sustavu uspostavljenom Pravilnikom o osoblju (vidjeti u tom smislu presudu od 9. lipnja 1992., Lestelle/Komisija, C-30/91 P, EU:C:1992:252, t. 23.). Ti doprinosti dužnosniku dodjeljuju pravo na starosnu mirovinu neovisno o dužnostima koje obnaša u upravi Unije.

- 76 Osim toga, valja istaknuti da se na dužnosnika koji je u službu stupio prije 1. siječnja 2014. pod određenim uvjetima primjenjuju prijelazne odredbe predviđene člankom 21. drugim stavkom i člankom 22. stavkom 1. drugim podstavkom Priloga XIII. Pravilniku o osoblju, koje mu omogućuju da zadrži godišnju stopu stjecanja mirovinskih prava i dob za stjecanje prava na odlazak u mirovinu kako su one bile utvrđene Pravilnikom o osoblju prije nego što je izmijenjen Uredbom br. 1023/2013. Međutim, dužnosnik koji je stupio u službu prije tog datuma i čije su dužnosti nakon toga znatno promijenjene ne gubi, samo zbog te činjenice, pogodnosti tih prijelaznih odredbi na temelju, među ostalim, doprinosa koje nastavlja uplaćivati u taj mirovinski sustav tijekom trajanja službe.
- 77 Kao drugo, valja naglasiti da Pravilnik o osoblju i Uvjeti zaposlenja uspostavljaju zajednički mirovinski sustav za dužnosnike i druge službenike.
- 78 Naime, s obzirom na upućivanje na uvjete predviđene u poglavlju 3. glave V. Pravilnika o osoblju, iz članka 39. stavka 1. i članka 109. stavka 1. Uvjeta zaposlenja, članovi privremenog i ugovornog osoblja također doprinose financiranju tog mirovinskog sustava u skladu s uvjetima iz članka 83. stavka 2. Pravilnika o osoblju.
- 79 Stoga se, u svrhu primjene prijelaznih odredbi koje se odnose na navedeni mirovinski sustav predviđenih člancima 21. i 22. Priloga XIII. Pravilniku o osoblju, član ugovornog osoblja poput žalitelja nalazi u situaciji koja je analogna onoj dužnosnika, kako je navedeno u točki 76. ove presude, kada dođe do promjene njegova radnog odnosa s upravom Unije nakon 31. prosinca 2013., koja ne dovodi do prekida uplate doprinosa u mirovinski sustav Unije.
- 80 Iz toga slijedi da bi se, u skladu s kontekstualnim tumačenjem članka 1. stavka 1. druge rečenice Priloga Uvjetima zaposlenja kao i s ciljevima prijelaznih odredbi koji su u njemu predviđeni, a koji se navode u točki 74. ove presude i koji se odnose na poštovanje stečenih prava i legitimnih očekivanja ostalih službenika Unije koji su bili zaposleni na temelju ugovora 31. prosinca 2013., na člana osoblja koji nije dužnosnik i koji je zaposlen najkasnije na taj datum i čije su dužnosti bitno izmijenjene novim ugovorom sklopljenim nakon tog datuma, trebale primijeniti te prijelazne odredbe kao što se analogno primjenjuju na dužnosnike koji se nađu u situaciji poput one opisane u točki 76. ove presude, s obzirom na to da on i dalje doprinosi financiranju tog mirovinskog sustava.
- 81 Iz svih prethodnih razmatranja proizlazi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je u točki 81. pobijane presude, kad je riječ o članu osoblja koji nije dužnosnik i koji je bio zaposlen 31. prosinca 2013. te koji je potpisao novi ugovor s upravom Unije nakon tog datuma, utvrdio da se pojmom „analogno” iz članka 1. stavka 1. Priloga Uvjetima zaposlenja zahtijeva da se tim novim ugovorom bitno ne mijenjaju dužnosti tog člana osoblja na način koji bi mogao dovesti u pitanje funkcionalni kontinuitet njegova radnog odnosa s tom upravom.
- 82 U tim okolnostima treba prihvatiti žalbu i prema tome ukinuti pobijanu presudu.

Tužba pred Općim sudom

- 83 U skladu s člankom 61. prvim stavkom drugom rečenicom Statuta Suda Europske unije, ako je žalba osnovana, Sud nakon ukidanja odluke Općeg suda može sâm konačno odlučiti o sporu ako stanje postupka to dopušta.
- 84 U tom pogledu valja podsjetiti na to da je Komisija pred Općim sudom istaknula prigovor nedopuštenosti koji se temelji na nepostojanju akta kojim je osoba oštećena u smislu članka 91. Pravilnika o osoblju. Kao što je to navedeno u točkama 34. i 35. ove presude, Opći sud odgodio je ispitivanje tog prigovora i odlučio meritorno ispitati jedini tužbeni razlog koji je istaknuo žalitelj a da prethodno nije odlučio o navedenom prigovoru, smatrajući da je tužba u svakom slučaju neosnovana.
- 85 U tim okolnostima, kako bi se konačno odlučilo o sporu, valja odlučiti o prigovoru nedopuštenosti koji je Komisija istaknula prije ispitivanja osnovanosti tužbe.
- 86 U ovom slučaju, osobito s obzirom na okolnost da su i Komisijin prigovor nedopuštenosti i jedini tužbeni razlog koji je žalitelj iznio u prilog svojoj tužbi bili predmet kontradiktorne rasprave pred Općim sudom i da njihovo ispitivanje ne zahtijeva donošenje nikakve dodatne mjere upravljanja postupkom ili izvođenja dokaza u spis, Sud smatra da stanje postupka dopušta odlučivanje o navedenoj tužbi i da o njoj treba konačno odlučiti.

Dopuštenost

Argumentacija stranaka

- 87 U prilog svojem prigovoru nedopuštenosti Komisija ističe da je akt koji se pobijao pred Općim sudom, odnosno odgovor od 4. siječnja 2016., poruka elektroničke pošte koju je poslao jedan od žaliteljevih kolega iz PMO-a i da je ta poruka sadržavala sljedeće upozorenje: „[i]majte na umu da je ova poruka informativne prirode i da ne čini odluku tijela za imenovanje ili tijela ovlaštenog za sklapanje ugovora o radu protiv koje je moguće podnijeti žalbu na temelju članka 90. Pravilnika o osoblju.” Komisija smatra da navedena poruka elektroničke pošte ne ispunjava uvjete predviđene sudskom praksom u pogledu akata kojima se nanosi šteta.
- 88 Kao prvo, Komisija tvrdi da u ovom slučaju nije donijela nikakvu odluku, nego je samo dostavila informacije. Konkretno, u tom se upozorenju navodi jasna volja Komisije da uputi informaciju i da daje do znanja da nije poduzela mjere nužne za donošenje akta kojim je osoba oštećena.
- 89 Kao drugo, čak i da je žalitelj PMO-u podnio zahtjev da ga se upozna s njegovim budućim mirovinskim pravima, odgovor na taj zahtjev ne bi bio akt kojim se nanosi šteta. U području mirovinskih prava mjera koja proizvodi pravne učinke može se donijeti tek prilikom umirovljenja, što je potvrđeno presudom Općeg suda od 3. travnja 1990., Pfloeschner/Komisija (T-135/89, EU:T:1990:26).
- 90 Kao treće, budući da su dobna granica za stjecanje prava na odlazak u mirovinu i godišnja stopa stjecanja mirovinskih prava određeni Pravilnikom o osoblju, a ne upravnom odlukom, odgovor od 4. siječnja 2016. ne može imati drukčiji doseg osim u smislu puke informacije.

- 91 Kao četvrto i posljednje, odredbe Pravilnika o osoblju koje se odnose na stopu stjecanja mirovinskih prava i dobnu granicu za stjecanje prava na odlazak u mirovinu zakonodavac Unije može izmijeniti do stvarne isplate mirovinskih prava. Stoga je prigovor koji se temelji na njihovoj povredi po definiciji preuranjen i zbog toga nedopušten.
- 92 Prema žaliteljevu mišljenju, njegova je tužba podnesena protiv akta kojim je on oštećen tako da je dopuštena.

Ocjena Suda

- 93 Svojom tužbom podnesenom Općem sudu žalitelj zahtijeva, s jedne strane, poništenje odgovora od 4. siječnja 2016. i, s druge strane, po potrebi, odluke o odbijanju od 25. srpnja 2016. Stoga najprije valja ispitati predstavlja li taj odgovor od 4. siječnja 2016. akt kojim je on oštećen u smislu članka 90. stavka 2. Pravilnika o osoblju.
- 94 U skladu s tom odredbom, svaka osoba na koju se primjenjuje Pravilnik o osoblju može tijelu za imenovanje podnijeti žalbu protiv akta kojim je oštećena. Članak 91. stavak 1. Pravilnika o osoblju navodi da je Sud Europske unije nadležan u svim sporovima između Unije i svake osobe na koju se Pravilnik o osoblju primjenjuje, koji se odnose na zakonitost akta kojim je ta osoba oštećena u smislu navedenog članka 90. stavka 2. Te se odredbe analogno primjenjuju na tužbe ostalih službenika na temelju članka 117. Uvjeta zaposlenja.
- 95 U skladu sa sudskom praksom Suda, u smislu članka 90. stavka 2. Pravilnika o osoblju, šteta se nanosi samo aktima ili mjerama koji proizvode obvezujuće pravne učinke takve prirode da izravno i trenutačno utječu na tužiteljeve interese značajno mijenjajući njegov pravni položaj (presuda od 18. lipnja 2020., Commission/RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, t. 44. i navedena sudska praksa).
- 96 Kako bi se utvrdilo proizvodi li akt takve učinke, valja razmotriti njegovu bit i ocijeniti njegove učinke s obzirom na objektivne kriterije poput sadržaja navedenog akta, uzimajući u obzir, prema potrebi, kontekst njegova donošenja kao i ovlasti institucije koja ga je donijela (vidjeti po analogiji presude od 6. listopada 2021., Poggiolini/Parlament, C-408/20 P, EU:C:2021:806, t. 32. i navedenu sudska praksu i od 12. srpnja 2022., Nord Stream 2/Parlament i Vijeće, C-348/20 P, EU:C:2022:548, t. 63. i navedenu sudska praksu).
- 97 Stoga se sposobnost akta da izravno proizvodi učinke na pravni položaj fizičke ili pravne osobe ne može ocjenjivati samo s obzirom na činjenicu da taj akt ima oblik poruke elektroničke pošte s obzirom na to da takav pristup u konačnici dovodi do toga da se daje prednost obliku akta protiv kojega je podnesena tužba, a ne samoj biti navedenog akta (vidjeti u tom smislu presudu od 12. srpnja 2022., Nord Stream 2/Parlament i Vijeće, C-348/20 P, EU:C:2022:548, t. 64. i 67. i navedenu sudska praksu).
- 98 Stoga, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 96. ove presude, valja ispitati sadržaj odgovora od 4. siječnja 2016., uzimajući u obzir kontekst njegova donošenja kao i ovlasti institucije koja ga je donijela.
- 99 U tom pogledu valja podsjetiti na to da je, kao što to proizlazi iz spisa podnesenog Sudu, žalitelj porukom elektroničke pošte od 4. siječnja 2016. od voditelja sektora „Mirovine” PMO-a zatražio pojašnjenja o posljedicama koje bi reforma iz 2014. mogla imati na njegovu situaciju nakon potpisivanja ugovora od 16. svibnja 2014. Voditelj je svojim odgovorom od 4. siječnja 2016.

obavijestio žalitelja o tome da su se njegova mirovinska prava promijenila zbog promjene ugovora i da su se stoga, u odnosu na njega, redovna dob za odlazak u mirovinu i godišnja stopa stjecanja mirovinskih prava promijenile na 66 godina odnosno 1,8 % od 1. lipnja 2014.

- 100 Iz tog spisa također proizlazi da je navedeni voditelj zaključio poruku elektroničke pošte sljedećom formulacijom: „[n]adam se da će vam te informacije biti korisne.” Usto, potpis navedenog voditelja popraćen je sljedećim upozorenjem: „[i]majte na umu da je ova poruka informativne prirode i da ne čini odluku tijela za imenovanje ili tijela ovlaštenog za sklapanje ugovora o radu protiv koje je moguće podnijeti žalbu na temelju članka 90. Pravilnika o osoblju.”
- 101 Iako odgovor od 4. siječnja 2016. doduše sadržava indicije o PMO-ovoj volji da mu se dodijeli isključivo informativni karakter, on također sadržava precizna jamstva jer je voditelj sektora „Mirovine” PMO-a u njemu naveo žalitelju da mu „doista potvrđuje da su se [njegova] mirovinska prava promijenila zbog promjene ugovora”.
- 102 Iako se, kao što to primjećuje Komisija, dobna granica za odlazak u mirovinu i godišnja stopa stjecanja mirovinskih prava utvrđuju Pravilnikom o osoblju i ne određuje ih uprava, ipak valja utvrditi da se u odgovoru od 4. siječnja 2016. taj upravitelj nije ograničio na informiranje žalitelja o sadržaju odredbi Pravilnika o osoblju kako one proizlaze nakon reforme iz 2014., nego mu je naveo da se te odredbe sada primjenjuju u odnosu na njega i prešutno mu, ali nužno dao da znanja da se na njega ne mogu primijeniti prijelazne odredbe predviđene u članku 1. stavku 1. Priloga Uvjetima zaposlenja. Stoga se taj odgovor ne tumači na način da žalitelju pruža samo informacije o sadržaju Pravilnika o osoblju i Uvjeta zaposlenja, nego u smislu da upućuje na odredbe tih tekstova koje je uprava smatrala primjenjivima na njegovu situaciju.
- 103 Kao što je to u biti istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 85. svojeg mišljenja, ti su elementi takve prirode da isključuju mogućnost da se za odgovor od 4. siječnja 2016., s obzirom na njegov sadržaj, smatra da je isključivo informativne prirode.
- 104 Naime, taj odgovor, koji je dao voditelj sektora „Mirovine” PMO-a, odnosno službe zadužene za upravljanje i isplatu mirovina Komisijinu osoblja, bio je takve prirode da izravno i trenutačno utječe na žaliteljeve interese mijenjajući na bitan način njegovu pravnu situaciju, osobito što se tiče utvrđivanja dobi koja mu daje, prema ustaljenom pravu, odnosno u skladu s regulatornim okvirom koji je na snazi u svakom trenutku, pravo na odlazak u mirovinu.
- 105 Taj je zaključak potkrijepljen s obzirom na ovlasti autora navedenog odgovora. Naime, nesporno je da ga je pružila služba zadužena za upravljanje i isplatu mirovina Komisijina osoblja, pri čemu nije sporno da je Komisija bila nadležna za donošenje odluka u tom području koje proizvode obvezujuće pravne učinke u odnosu na dotičnu osobu u smislu sudske prakse navedene u točki 95. ove presude.
- 106 Međutim, Komisija tvrdi da se, u području mirovinskih prava, mjera koja proizvodi pravne učinke može donijeti tek prilikom umirovljenja, što je potvrđeno presudom Općeg suda od 3. travnja 1990., Pfloeschner/Komisija (T-135/89, EU:T:1990:26).
- 107 U tom pogledu valja utvrditi da, iako je točno da su prije umirovljenja – budućeg i neizvjesnog događaja – mirovinska prava buduća prava koja se svakodnevno postupno prikupljaju, upravni akt iz kojeg proizlazi da se na člana osoblja ne mogu primijeniti povoljnije odredbe o godišnjoj stopi stjecanja tih prava i dobi za stjecanje prava na odlazak u mirovinu ipak neposredno i trenutno utječe na pravni položaj dotične osobe iako se taj akt izvršava tek naknadno. Kad bi se

drukčije presudilo, žalitelj bi svoja prava mogao saznati tek u trenutku umirovljenja te bi do tog trenutka bio u stanju neizvjesnosti ne samo u pogledu svoje financijske situacije nego i u pogledu dobi koja mu daje pravo na odlazak u mirovinu, što mu ne bi omogućilo da odmah poduzme odgovarajuće osobne korake kako bi osigurao svoju budućnost na način kako je zamišlja. Iz toga proizlazi da žalitelj ima legitiman, stvaran i postojeći, dovoljno ozbiljan interes da u sadašnjem trenutku utvrdi neizvjestan element kao što je to njegova dob za stjecanje prava na odlazak u mirovinu i godišnja stopa stjecanja mirovinskih prava (vidjeti u tom smislu presudu od 1. veljače 1979., *Deshormes/Komisija*, 17/78, EU:C:1979:24, t. 10. do 12.).

- 108 Usto, valja podsjetiti na to da međumjere čiji je cilj priprema konačne odluke načelno nisu akti protiv koji se može podnijeti tužba za poništenje (vidjeti po analogiji presudu od 3. lipnja 2021., *Mađarska/Parlament*, C-650/18, EU:C:2021:426, t. 43. i navedenu sudsku praksu).
- 109 Međutim, utvrđenje da je akt institucije međumjera koja ne izražava konačno stajalište te institucije nije dovoljno da bi se sustavno utvrdilo da taj akt nije akt koji se može pobijati (vidjeti u tom smislu presudu od 6. listopada 2021., *Poggiolini/Parlament*, C-408/20 P, EU:C:2021:806, t. 38.).
- 110 Naime, iz sudske prakse Suda tako proizlazi da međuakt koji proizvodi samostalne pravne učinke može biti predmet tužbe za poništenje ako se nezakonitost koju taj akt sadržava ne može otkloniti podnošenjem pravnog sredstva protiv konačne odluke čija je on pripremna faza (vidjeti po analogiji presudu od 3. lipnja 2021., *Mađarska/Parlament*, C-650/18, EU:C:2021:426, t. 46. i navedenu sudsku praksu).
- 111 Prema tome, kada osporavanje zakonitosti međuakta u okviru takve tužbe nije takvo da osigurava djelotvornu sudsku zaštitu tužitelju protiv učinaka tog akta, mora postojati mogućnost da se protiv njega podnese tužba za poništenje (vidjeti po analogiji presudu od 6. listopada 2021., *Poggiolini/Parlament*, C-408/20 P, EU:C:2021:806, t. 40. i navedenu sudsku praksu).
- 112 Međutim, kao što je to nezavisni odvjetnik u biti utvrdio u točki 89. svojeg mišljenja, kad bi žalitelj bio prisiljen pričekati datum na koji će dosegnuti dob za stjecanje prava na odlazak u mirovinu koju je nadležno tijelo odredilo kako bi mogao osporavati konačnu odluku donesenu na taj datum kojom bi se konačno utvrdila njegova mirovinska prava, bio bi lišen svake djelotvorne sudske zaštite koja bi mu omogućila ostvarivanje njegovih prava.
- 113 Doduše, kao što to ističe Komisija, element kao što je to dob za stjecanje prava na odlazak u mirovinu zakonodavac Unije može izmijeniti u svakom trenutku do trenutka stvarne isplate mirovinskih prava tog službenika. Međutim, osim ako bi se žalitelju uskratila djelotvorna sudska zaštita iz prethodne točke, on ne bi trebao biti spriječen u tome da se s preciznošću upozna s time koja je njegova redovna dob za stjecanje prava na odlazak u mirovinu u skladu s propisom koji je na snazi, ne dovodeći u pitanje eventualnu izmjenu regulatornog okvira.
- 114 U tim okolnostima, budući da podnošenje tužbe za poništenje protiv konačne odluke koju bi Komisija donijela prilikom žaliteljeva umirovljenja nije takvo da mu može osigurati djelotvornu sudsku zaštitu, treba postojati mogućnost podnošenja tužbe protiv odgovora od 4. siječnja 2016., koji predstavlja akt kojim je osoba oštećena u smislu članka 90. stavka 2. Pravilnika o osoblju.
- 115 Iz svih prethodnih razmatranja proizlazi da tužbu za poništenje koju je žalitelj podnio Općem sudu treba proglasiti dopuštenom.

Meritum

- 116 U prilog tužbi pred Općim sudom žalitelj navodi samo jedan tužbeni razlog, koji se temelji na pogrešci koja se tiče prava i povredi članka 77. drugog i petog stavka Pravilnika o osoblju, koji se primjenjuje na članove ugovornog osoblja na temelju članka 109. Uvjeta zaposlenja, kao i članka 21. drugog stavka i članka 22. stavka 1. drugog podstavka Priloga XIII. Pravilniku o osoblju jer iz odgovora od 4. siječnja 2016. proizlazi da je datum stupanja u službu koji se uzima u obzir u svrhu primjene tih odredbi Pravilnika o osoblju bio 1. lipnja 2014., datum početka ugovora 16. svibnja 2014., dok je zapravo trebalo uzeti u obzir 1. srpnja 2008., datum na koji je početno stupio u službu u Komisiji kao član ugovornog osoblja.
- 117 Iz spisa podnesenog Sudu proizlazi da je od 1. srpnja 2008., datuma njegova prvog zapošljavanja u svojstvu člana ugovornog osoblja u PMO-u, žalitelj neprekidno radio u službi Unije te je doprinio financiranju njezina mirovinskog sustava.
- 118 Stoga, kao što to proizlazi iz točke 80. ove presude, na žalitelja se, na temelju članka 1. stavka 1. Priloga Uvjetima zaposlenja, po analogiji moraju primjenjivati prijelazne odredbe koje se odnose na zadržavanje godišnje stope stjecanja mirovinskih prava od 1,9 % i prava na starosnu mirovinu u dobi od 64 godine i 8 mjeseci u skladu s člankom 21. drugim stavkom i člankom 22. stavkom 1. drugim podstavkom Priloga XIII. Pravilniku o osoblju.
- 119 Slijedom toga, valja poništiti odgovor od 4. siječnja 2016. kao i odluku o odbijanju od 25. srpnja 2016. kao suprotne članku 1. stavku 1. Priloga Uvjetima zaposlenja.

Troškovi

- 120 U skladu s člankom 184. stavkom 2. Poslovnika Suda, kad je žalba osnovana i Sud sâm konačno odluči u sporu, on odlučuje o troškovima.
- 121 U skladu s člankom 138. stavkom 1. tog poslovnika, koji se na temelju njegova članka 184. stavka 1. primjenjuje na žalbeni postupak, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.
- 122 U ovom slučaju, budući da je žalitelj zatražio da Komisija snosi troškove i da ona nije uspjela u postupku, valja joj naložiti da uz vlastite, snosi i troškove koji su žalitelju nastali povodom ove žalbe kao i u prvostupanjskom postupku.

Slijedom navedenog, Sud (drugo vijeće) proglašava i presuđuje:

- 1. Ukida se presuda Općeg suda Europske unije od 24. ožujka 2021., Picard/Komisija (T-769/16, EU:T:2021:153), kako je ispravljena rješenjem od 16. travnja 2021., Picard/Komisija (T-769/16, EU:T:2021:200).**
- 2. Poništavaju se odgovor voditelja sektora „Mirovine” Ureda za upravljanje individualnim materijalnim pravima i njihovu isplatu (PMO) Europske komisije od 4. siječnja 2016. kao i odluka direktora Uprave E Komisijine Glavne uprave za ljudske resurse od 25. srpnja 2016. kojom je odbijena žalba M. Picarda od 4. travnja 2016. podnesena protiv tog odgovora.**

3. Komisiji se nalaže da, uz vlastite, snosi i troškove koji su M. Picardu nastali povodom ove žalbe kao i u prvostupanjskom postupku.

Potpisi